

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ తృతీయస్కంధే చతుర్వింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే చతుర్వింశోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ

నిర్వేదవాదినీమేవం మనోర్దుహితరం మునిః |

దయాలుః శాలినీమాహ శుక్లాభివ్యాహృతం స్మరన్ || 1 ||

ఋషిరువాచ

మా ఖిదో రాజపుత్రీతమాత్మానం ప్రత్యనిందితే |

భగవాంస్తేఽక్షరో గర్భమదూరాత్సంప్రపత్స్యతే || 2 ||

ధృతవ్రతాసి భద్రం తే దమేన నియమేన చ |

తపోద్రవిణదానైశ్చ శ్రద్ధయా చేశ్వరం భజ || 3 ||

స త్వయాఽఽరాధితః శుక్లో వితన్వన్మామకం యశః |

భేత్తా తే హృదయగ్రంథిమౌదర్యో బ్రహ్మభావనః || 4 ||

మైత్రేయ ఉవాచ

దేవహూత్యపి సందేశం గౌరవేణ ప్రజాపతేః |

సమ్యక్ శ్రద్ధాయ పురుషం కూటస్థమభజద్గురుం || 5 ||

తస్యాం బహుతిథే కాలే భగవాన్మధుసూదనః |

కార్దమం వీర్యమాపన్నో జజ్ఞేఽగ్నిరివ దారుణి || 6 ||

అవాదయంస్తదా వ్యోమ్ని వాదిత్రాణి ఘనాఘనాః |
గాయంతి తం స్మ గంధర్వా నృత్యంత్యప్పరసో ముదా || 7 ||

పేతుః సుమనసో దివ్యాః ఖేచరైరపవర్జితాః |
ప్రసేదుశ్చ దిశః సర్వా అంభాంసి చ మనాంసి చ || 8 ||

తత్కర్ణమాశ్రమపదం సరస్వత్యా పరిశ్రితం |
స్వయంభూః సాకమృషిభిర్మరీచ్యాదిభిరభ్యయాత్ || 9 ||

భగవంతం పరం బ్రహ్మ సత్త్వేనాంశేన శత్రుహన్ |
తత్త్వసంఖ్యానవిజ్ఞప్తైః జాతం విద్వానజః స్వరాట్ || 10 ||

సభాజయన్ విశుద్ధేన చేతసా తచ్ఛక్తిర్నితం |
ప్రహృష్యమాణైరసుభిః కర్ణమం చేదమభ్యధాత్ || 11 ||

బ్రహ్మోవాచ
త్వయా మేఽపచితిస్తాత కల్పితా నిర్వ్యలీకతః |
యన్మే సంజగృహే వాక్యం భవాన్మానద మానయన్ || 12 ||

ఏతావత్కేవ శుశ్రూషా కార్యా పితరి పుత్రకైః |
బాధమిత్యనుమన్యేత గౌరవేణ గురోర్వచః || 13 ||

ఇమా దుహితరః సభ్య తవ వత్స సుమధ్యమాః |
సర్గమేతం ప్రభావైః స్వైర్బృంహయిష్యంత్యనేకధా || 14 ||

అతస్త్వమృషిముఖ్యేభ్యో యథాశీలం యథారుచి |
ఆత్మజాః పరిదేహ్యాద్య విస్తృణీహి యశో భువి || 15 ||

వేదాహమాద్యం పురుషమవతీర్ణం స్వమాయయా |
భూతానాం శేవధిం దేహం బిభ్రాణం కపిలం మునే || 16 ||

జ్ఞానవిజ్ఞానయోగేన కర్మణాముద్ధరన్ జటాః |
హిరణ్యకేశః పద్మాక్షః పద్మముద్రాపదాంబుజః || 17 ||

ఏష మానవి తే గర్భం ప్రవిష్టః కైటభార్దనః |
అవిద్యాసంశయగ్రంథిం చిత్త్వా గాం విచరిష్యతి || 18 ||

అయం సిద్ధగణాధీశః సాంఖ్యాచార్యైః సుసమ్మతః |
లోకే కపిల ఇత్యాఖ్యాం గంతా తే కీర్తివర్ధనః || 19 ||

మైత్రేయ ఉవాచ
తావాశ్వాస్య జగత్సృష్టా కుమారైః సహనారదః |
హంసో హంసేన యానేన త్రిధామపరమం యయౌ || 20 ||

గతే శతధృతౌ క్షత్తః కర్దమస్తేన చోదితః |
యథోదితం స్వదుహిత్యైః ప్రాదాద్విశ్వసృజాం తతః || 21 ||

మరీచయే కలాం ప్రాదాదనసూయామథాత్రయే |
శ్రద్ధామంగిరసేఽయచ్ఛత్పులస్తాయ హవిర్భువం || 22 ||

పులహాయ గతిం యుక్తాం క్రతవే చ క్రియాం సతీం |
ఖ్యాతిం చ భృగవేఽయచ్ఛద్వసిష్ఠాయాప్యరుంధతీం || 23 ||

అథర్వణేఽదదాచ్ఛాంతిం యయా యజ్ఞో వితన్యతే |
విప్రర్షభాన్ కృతోద్వాహాన్ సదారాన్ సమలాలయత్ || 24 ||

తతస్త ఋషయః క్షత్తః కృతదారా నిమంత్ర్య తం |
ప్రాతిష్ఠన్నందిమాపన్నాః స్వం స్వమాశ్రమమండలం || 25 ||

స చావతీర్ణం త్రియుగమాజ్ఞాయ విబుధర్షభం |
వివిక్త ఉపసంగమ్య ప్రణమ్య సమభాషత || 26 ||

అహో పాపచ్యూమానానాం నిరయే స్వైరమంగలైః |
కాలేన భూయసా నూనం ప్రసీదంతీహ దేవతాః || 27 ||

బహుజన్మవిపక్వేన సమ్యగ్యోగసమాధినా |
ద్రష్టుం యతంతే యతయః శూన్యాగారేషు యత్పదం || 28 ||

స ఏవ భగవానద్య హేలనం నగణయ్య నః |
గృహేషు జాతో గ్రామ్యాణాం యః స్వానాం పక్షపోషణః || 29 ||

స్వీయం వాక్యమృతం కర్తుమవతీర్ణోఽసి మే గృహే |
చికిర్షుర్భగవాన్ జ్ఞానం భక్తానాం మానవర్థనః || 30 ||

తాన్యేవ తేఽభిరూపాణి రూపాణి భగవంస్తవ |
యాని యాని చ రోచంతే స్వజనానామరూపిణః || 31 ||

త్వాం సూరిభిస్తత్త్వబుభుత్సయాద్ధా
సదాభివాదార్హణపాదపీఠం |
ఐశ్వర్యవైరాగ్యయశోఽవబోధ -
వీర్యశ్రియా పూర్తమహం ప్రపద్యే || 32 ||

పరం ప్రధానం పురుషం మహాంతం
కాలం కవిం త్రివృతం లోకపాలం |
ఆత్మానుభూత్యానుగతప్రపంచం
స్వచ్ఛందశక్తిం కపిలం ప్రపద్యే || 33 ||

ఆ స్మాభిపృచ్ఛేఽద్య పతిం ప్రజానాం
త్వయావతీర్ణార్హ ఉతాప్తకామః |
పరివ్రజత్పదవీమాస్థితోఽహం
చరిష్యే త్వాం హృది యుంజన్ విశోకః || 34 ||

శ్రీభగవానువాచ

మయా ప్రోక్తం హి లోకస్య ప్రమాణం సత్యలొకికే |
అథాజని మయా తుభ్యం యదవోచమృతం మునే || 35 ||

ఏతన్నే జన్మ లోకేఽస్మిన్మముక్షాణాం దురాశయాత్ |
ప్రసంఖ్యానాయ తత్త్వానాం సమ్మతాయాత్మదర్శనే || 36 ||

ఏష ఆత్మపథోఽవ్యక్తో నష్టః కాలేన భూయసా |
తం ప్రవర్తయితుం దేహమిమం విద్ధి మయా భృతం || 37 ||

గచ్ఛ కామం మయాఽఽపృష్టో మయి సంన్యస్తకర్మణా |
జిత్వా సుదుర్జయం మృత్యుమమృతత్వాయ మాం భజ || 38 ||

మామాత్మానం స్వయంజ్యోతిః సర్వభూతగుహాశయం |
ఆత్మన్యేవాత్మనా వీక్ష్య విశోకోఽభయమృచ్ఛసి || 39 ||

మాత్ర ఆధ్యాత్మికీం విద్యాం శమనీం సర్వకర్మణాం |
వితరిష్యే యయా చాసౌ భయం చాతితరిష్యతి || 40 ||

మైత్రేయ ఉవాచ

ఏవం సముదితస్తేన కపిలేన ప్రజాపతిః |
దక్షిణీకృత్య తం ప్రీతో వనమేవ జగామ హ || 41 ||

వ్రతం స ఆస్థితో మౌనమాత్మైకశరణో మునిః |
నిఃసంగో వ్యచరత్క్షోణీమనగ్నిరనికేతనః || 42 ||

మనో బ్రహ్మణి యుంజానో యత్తత్సదసతః పరం |
గుణావభాసే విగుణ ఏకభక్త్యానుభావితే || 43 ||

నిరహంకృతిర్నిర్మమశ్చ నిర్ద్వంద్వః సమదృక్ స్వదృక్ |
ప్రత్యక్ప్రశాంతధీర్ధీరః ప్రశాంతోర్మిరివోదధిః || 44 ||

వాసుదేవే భగవతి సర్వజ్ఞే ప్రత్యగాత్మని ।
పరేణ భక్తిభావేన లభ్యాత్మా ముక్తబంధనః ॥ 45 ॥

ఆత్మానం సర్వభూతేషు భగవంతమవస్థితం ।
అపశ్యత్సర్వభూతాని భగవత్యపి చాత్మని ॥ 46 ॥

ఇచ్ఛాద్వేషవిహీనేన సర్వత్ర సమచేతసా ।
భగవద్భక్తియుక్తేన ప్రాప్తా భాగవతీ గతిః ॥ 47 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
తృతీయస్కంధే కాపిలేయే చతుర్వింశోఽధ్యాయః ॥